

The most important laws and regulations developed by international organizations to improve the professional training of Masters in Cyber Security are considered. Areas of improvement have been identified, in particular: updating the content of educational and educational-scientific programs; developing a competency framework for cyber security professionals; enhancing the integration of IT education and science; academic recognition of Master's degree programs in the EU. The basic requirements of the EU for the professional activity and professional competence of Masters in Cyber Security are highlighted. It has been found out that the achievement of a high level of professional and academic freedom and reform of IT education is a promising goal for the integration of EU countries in the preparation of Masters in Cyber Security.

Keywords: *training, Master's degree, IT-specialists, cyberspace, cyber security, regulatory and legislative support.*

УДК 378.011.3-057:78]:165.742 (043.3)

Ван Сяочень

ЕСТЕТИЧНІ ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНОЇ ХУДОЖНЬО-СВІТОГЛЯДНОЇ ПОЗИЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

У статті розглядаються проблеми мистецької освіти студентів педагогічних університетів, формування їхніх ціннісних орієнтацій, пропонуються шляхи їх вирішення. Підкреслюється, що важливим завданням педагогічної науки є розробка системи формування гуманістичної художньо-світоглядної позиції майбутніх учителів музики.

Ключові слова: *ціннісні орієнтації, естетичні цінності, фахова підготовка, навчальна діяльність, мистецька освіта, гуманістична художньо-світоглядна позиція, музичне навчання.*

Формування гуманістичної художньо-світоглядної позиції майбутніх учителів музики, адекватної особливостям соціокультурного розвитку суспільства, є одним із найбільш важливих завдань сучасної вищої школи. Означене завдання реалізується відповідно до низки вимог міжнародних і вітчизняних стандартів, викладених у державних документах України і Китаю, таких як “Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр.” (2012), “Концепція загальнодержавної парадигми “Здоров’я – 2020: український вимір” на 2012–2020 роки” (2012), Законах України “Про освіту” (2017), “Про вищу освіту” (2016), “Стратегія розвитку освіти в Китаї у XXI столітті” (2016) та ін.

Усвідомленість важливості проблематики формування гуманістичного світогляду педагогів у фаховій підготовці майбутніх учителів музики України і Китаю має давні традиції, ґрунтується на розвитку духовності особистості засобами мистецтва та становленні художньої картини світу майбутніх фахівців. Світоглядна зрілість майбутніх учителів музики визначає спрямованість їхньої фахової діяльності, що забезпечує визначення й інтеріоризацію художньо-естетичних й духовних цінностей, які вони ретранслюватимуть молодому поколінню. Історично-цивілізаційний розвиток,

що висвітлюється мислителями усіх часів (Лао-цзи, Конфуцій, Сима Цянь, Вень Цюньї, Платон, Арістотель, І. Дамаскін, А. Кентерберійський, Ф. Аквінський, І. Кант, Г. Гегель, Е. Гуссерль, Ж.П. Сартр, Г. Сковорода. Т. Шевченко, Л. Українка, Р. Арцишевський, В. Бех, С. Дацюк, С. Клепко, В. Кремень, В. Лутай М. Мамардашвілі, В. Шинкарук та ін.), розкриває усвідомлення людиною власної соціальної і духовної сутності.

В часи реформи одним із прогресивних ідеологів Китаю був Тань Си-тун , який у своїй праці “Женьсюе” (“Вчення про гуманність”) виклав теорію про космос, стверджував, що Всесвіт постійно змінюється, а історія рухається вперед і цей рух не по замкнутому колу, а по спіралі. Серед представників китайської філософії ХХ–ХХІ ст. важливе місце займають Гу Хунмін, Сунь Ятсен, Фен Юлань, Лян Шумін, які відстоюють традиції китайського світорозуміння. У ХХ ст. в Китаї набувають поширення ідеї марксистського світогляду, а також радянської філософії, прихильниками яких були Цзя Целінь, Ань Цінянь, Лі Щанде, Бао Оу, Ма Інмао, Чжан Байчун та ін. У філософії Китаю ХХ–ХХІ ст. світогляд розглядається вченими з позицій традиційних та сучасних поглядів на цінності, що забезпечують органічне злиття східної та західної культур. Так, сучасні китайські філософи Хоу Цзюе, Лю Цуньїн, Фен Ю-лань та ін. [11] у дослідженні світогляду використовують поняття “серединного шляху” (“шлях золотої середини”), що сформувалось у вченнях Конфуція та Мен-цзи і є одним із стрижневих елементів розуміння світогляду.

Мистецька освіта України в умовах розвитку світової культури ХХІ століття дозволяє зберегти національні надбання народу, культурний генофонд нації. Загальносвітова системна криза духовності, демократичних і соціальних інститутів, глобальні проблеми, реформи, що явно буксують в Україні, роблять небезпідставною тривогу з приводу гуманітарної катастрофи. Технічні досягнення цивілізації, спокуса матеріальними благами змушують молодь, майбутніх учителів музики зокрема, з одного боку, шукати шляхи і механізми актуалізації й адаптації традиційних загальнолюдських цінностей до нових реалій. З другого – величезний потенціал духовності залишається істотно не задіяним в українському соціокультурному просторі. Якою постає роль в цьому потенціалі естетичного і як його оптимально задіяти – проблема, безумовно, актуальна як сама по собі, так і в контексті більш широкої проблеми – специфіки консолідуючої функції духовних цінностей у розвитку українського суспільства [12].

Аналіз останніх досліджень і публікацій – В. Андрущенко, Ю. Габермаса, В. Крисаченка, М. Степика, О. Власюка, С. Здіорука, А. Оганова, М. Поповича, А. Ярошенко, в яких започатковано часткове розв’язання проблеми формування естетичних цінностей особистості, – показує необхідність аналізу значного потенціалу естетичних цінностей в контексті формування фахової компетентності майбутніх учителів музики – що і є **метою статті**.

Учені, які працюють у царині художнього світогляду, послуговуються різними методологічними підходами. Перший розкриває поняття “позиція” як духовне утворення, певний рівень свідомості, що визначає особистісні

відносини людини до навколишнього світу і самої себе, не зачіпаючи практичної діяльності (В. Іванов, С. Косолапов, Є. Струков та ін.). Другий методологічний підхід підкреслює роль практичної дії особистості, вчинку, соціально-спрямованого спілкування з навколишнім світом (В. Бакштановський, О. Киричук, В. Рибалко, В. Роменець, В. Сагатівський та ін.). Саме таке розуміння сутності гуманістичної художньо-світоглядної позиції особистості найбільшою мірою відповідає сучасній стратегії формування художнього світогляду майбутніх учителів музики у процесі музичного навчання.

Гуманізація мистецької освіти в Україні уможливила розгляд гуманістичної художньо-світоглядної позиції майбутнього вчителя музики як соціокультурного феномена, що відображає духовний погляд на світ та мистецтво, і стає саме тією своєрідною призмою, крізь яку студент зіставляє отримані знання про події та явища, формує своє ставлення до них, власну оцінку та переконання, ідеали, що виробляються в рамках соціуму, науки і мистецтва на основі ідеї соціоприродної злагоди; неогуманістичного художнього мислення, яке встановлює і реалізує когнітивні та емотивні зв'язки логічної, прогностичної, практичної спрямованості; системи моральних принципів, переконань, програм соціокультурного життя, "поведінкової" проекції художньо-світоглядної позиції студентів у здійсненні гуманістично-перетворювальної діяльності.

Актуальність проблеми формування гуманістичної художньо-світоглядної позиції майбутніх учителів музики посилюється суперечностями між:

– соціально-економічною ситуацією, що динамічно змінюється, і потребою педагогів у підвищенні рівня знань, орієнтованих на особистість як на соціокультурну цінність;

– потребою педагогічної практики в зорієнтованості освітнього процесу на нову ціннісну систему взаємовідносин та нерозробленістю механізмів її формування у змісті фахової підготовки майбутніх учителів музики;

– диференціацією суспільства за етнічною, культурною, релігійною, соціальною та іншими ознаками і слабким урахуванням цього розмаїття у створенні полікультурного освітнього середовища ВЗО.

Українське суспільство зможе досягти нової цивілізаційної якості за рахунок нової матеріальної і духовної якості людей. Щоб сформувати і виховати таку особистість, як мінімум, необхідно:

1) визнати духовну культуру пріоритетною в розвитку суспільства і, відповідно до такого визнання, істотно скоректувати комплексні зусилля системи освіти, виховання, індустрії дозвілля;

2) законодавчо закріпити:

а) чіткі процедури впливу громадян на депутатів всіх рівнів;

б) для посадовців всіх рангів – пріоритет прав і свобод громадян;

3) максимально культивувати:

а) духовне, насичене змістом, піднесене, класичне, елітарне мистецтво, що сприяє індивідуалізації;

б) національні, вітчизняні, слов'янські, православні, християнські художньо-естетичні традиції;

в) вільний естетичний вибір та індивідуальну свободу;

г) повноцінне задоволення різноманітних естетичних потреб і смаків;

4) подолати:

а) атрофованість і дезорганізованість “середнього класу”, його виключеність з процесу керування державою;

б) соціальну пасивність громадян, тобто інкорпорувати їх в роботу новоутворених інститутів громадянського суспільства [7, с. 120-122].

Дисципліни гуманітарного, світоглядно-культурологічного та художньо-естетичного циклу знаходяться в центрі проблем, пов'язаних з формуванням ціннісних орієнтацій, заснованих на гуманістичних цінностях культури і освіти. На думку Г. М. Падалки, – “...переакцентування педагогічного мислення із завдань вузько-мистецького на широкий художньо-гуманістичний розвиток учня – нагальна потреба удосконалення сучасної мистецької освіти” [9, с. 59].

Сфера прояву естетичного поширюється на все буття людини, що дає підставу вважати його разом з етичним і релігійним початковою мірою антропологічного виміру суспільства. Немає такого явища, предмета, який не міг би стати об'єктом естетичного сприйняття. У створенні естетичних цінностей домінує суб'єктивне. Класичне визначення універсального, інваріантного критерію естетичної якості запропонував ще І. Кант, згідно якому таким критерієм є “незацікавленість суджень смаку”, “доцільність без мети”, при яких виникає почуття задоволення, не обтяжене прагматичними інтересами й метою [5, с. 322].

Естетичні цінності артикулюють себе через форму, символ, метафору. Вони чуттєво-конкретні і містять елементи абстрагування, ідеалізації, символізації тощо. Мова і значення естетичного будується на уяві та асоціаціях. Саме “галузь виразних форм, даних як самостійна й чуттєво безпосередньо сприймана цінність” є предметом естетики [10, с. 461].

Найважливішою ознакою естетичних відносин та оцінок є їхній ні з чим незрівняний максимальний ступінь індивідуалізованості й свободи. Пояснюється це тим, що естетична думка ґрунтується на глибоко суб'єктивному відчутті задоволення й незадоволення. Воно менш за все піддається сторонньому контролю й тиску, тим більше що часто виникає інтуїтивно, несвідомо, наче осяяння.

Історія доводить, що нормативність естетичних суджень інколи примусово насаджувалася. Приклади тому – культура пролетарська, культура нацистської Німеччини, метод соцреалізму, фанатичне нав'язування національного або іноземного. Їх об'єднує загальна особливість – ідея підкорення авторитету, партії, служінню державі, владі. В цьому випадку втрачається самоцінність і свобода естетичного вибору.

Естетичні цінності культивують індивідуальну свободу, співвіднесену з внутрішнім світом людини, з потребою зрозуміти й виразити себе. Естетичне породжується індивідуальністю й останній адресовано.

Україна є гетерогенним суспільством, в якому різні соціальні шари й

етнокультури представляють різну ідентичність, що не зводиться до загального знаменника "українства". Українська національна ідентичність складно структурована й неоднорідна. Це яскраво продемонстрували вибори Президента й Верховної Ради (2018). Нечіткість національної та громадянської ідентичності приводить до реальної відчуженості держави від особистості та, як наслідок, зачасту до установок на еміграцію. Європейський вибір нашої держави може розглядатися як внутрішній інтеграційний механізм самоорганізації сучасного українського соціуму.

На думку А. Оганова, "існує два види цінностей, що духовно опромінюють людське життя – релігійні та естетичні. Одні даровані тим, хто сповідує Віру, інші – всьому людству" [8]. Їхній консолідуєчий потенціал невичерпний у тому значенні, про яке говорив М. Бердяєв "Без Бога неможливо створити нічого красивого. Без Бога можна створити лише неподобство" [2].

З вищевказаного можна зробити висновок про те, що в процесі фахової підготовки майбутнього вчителя музики відбувається формування естетичних ціннісних орієнтацій, становлення фахової компетентності – професійної якості, що забезпечує творчий розвиток особистості.

Перспективи вивчення означеної проблеми полягають у визначенні закономірностей розгортання фахової підготовки майбутнього вчителя музики з урахуванням особливостей функціонування в освітніх закладах різного соціокультурного призначення.

Використана література:

1. Андрущенко В. Світанок Європи. Проблема формування нового вчителя для об'єднаної Європи XXI століття. Київ, 2015.
2. Бердяєв Н. А. Смысл истории. Москва : Мысль, 1990. 175 с.
3. Власюк О. С., Крисаченко В. С., Степико М. Т. та ін. Український соціум / за ред. В. С. Крисаченка. Київ : Знання України, 2005. 792 с.
4. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості: дослідження категорії громадянське суспільство. Львів : Літопис, 2000. 318 с.
5. Кант И. Соч. : в 6 т. Москва, 1966. Т. 1. 654 с.
6. Ковалевич В. В. Гуманитарная ценность права в развитии украинского общества // Украина в системе современных цивилизаций: трансформации государства и гражданского общества: Материалы международной конференции. Одесса, 2006. С. 122-123.
7. Крисаченко В. С., Степико М. Т., Власюк О. С. та ін. Українська політична нація: генеза, стан, перспективи / за ред. В. С. Крисаченка. Київ : НІСД, 2004. 648 с.
8. Оганов А. А. Эстетические идеалы // Философия: Университетский курс / под общ. ред проф. С. А. Лебедева. Москва : ФАИР-ПРЕСС, 2003. С. 454-478.
9. Падалка Г. М. Модернізація мистецької освіти як наукова проблема. Науковій вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського : зб. наук. праць, спец. вип. "Мистецька освіта: сучасний стан і перспективи розвитку", Ч. 1., Одеса, ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2006. 268 з.
10. Попович М. В. Концепція національної ідеї та механізми її впровадження // Національна ідея і соціальні трансформації в Україні / М. В. Попович, А. М. Єрмоленко, В. Б. Фадєєв, Г. Ю. Носова та ін. Київ : Український Центр духовної культури, 2005. С. 5-25.
11. Цзоу Айминь, Ма Донфэн. Педагогика музыкального образования. Пекин, 1996. 345 с.
12. Andreiko O., Savchenko R., Vasilenko L., Khizhna O., Savchenko Y. Creative Cooperation of Subjects of the Educational Process in the Context of Musical Activity // Journal of History Culture and Art Research, 8(1), 93-99, doi: <http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i1.1969> (ISSN: 2147-0626), Vol.8, № 1, March 2019.

References:

1. Andrushchenko V. (2015). Svitanok Yevropy. Problema formuvannia novoho vchytelia dlia obiednanoi Yevropy KhKhI stolittia. Kyiv.
2. Berdyaev N. A. (1990). Smysl istorii. Moskva : Mysl., 175 s.
3. Vlasiuk O. S., Krysachenko V. S., Stepyko M. T. ta in. Ukrainskyi sotsium / za red. V. S. Krysachenka. Kyiv : Znannia Ukrainy, 2005. 792 s.
4. Habermas Yu. Strukturni peretvorennia u sferi vidkrytosti: doslidzhennia katehorii hromadianske suspilstvo. Lviv : Litopys, 2000. 318 s.
5. Kant I. Soch. : v 6 t. Moskva, 1966. T. 1. 654 s.
6. Kovalevich V. V. Gumanitarnaya cennost prava v razvitii ukrainskogo obshestva // Ukraina v sisteme sovremennyh civilizacij: transformacii gosudarstva i grazhdanskogo obshestva: Materialy mezhdunarodnoj konferencii. Odessa, 2006. S. 122-123.
7. Krysachenko V. S., Stepyko M. T., Vlasiuk O. S. ta in. Ukrainska politychna natsiia: heneza, stan, perspektyvy / za red. V. S. Krysachenka. Kyiv : NISD, 2004. 648 s.
8. Oganov A. A. (2003). Esteticheskie idealy // Filosofiya: Universitetskij kurs / pod obsh. red prof. S. A. Lebedeva. Moskva : FAIR-PRESS. S. 454-478.
9. Padalka H. M. (2006). Modernizatsiia mystetskoi osvity yak naukova problema. Naukovii visnyk Pivdenoukrainskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu im. K. D. Ushynskoho : zb. nauk. prats, spets. vyp. "Mystetska osvita: suchasnyi stan i perspektyvy rozvytku", Ch. 1., Odesa, PDPU im. K. D. Ushynskoho. 268 z.
10. Popovych M. V. (2005). Kontseptsiiia natsionalnoi idei ta mekhanizmy yii vprovadzhenia // Natsionalna ideia i sotsialni transformatsii v Ukraini / M. V. Popovych, A. M. Yermolenko, V. B. Fadieiev, H. Yu. Nosova ta in. Kyiv : Ukrainskyi Tsentru dukhovnoi kultury. C. 5-25.
11. Czou Ajmin, Ma Donfen. (1996). Pedagogika muzykalnogo obrazovaniya. Pekin. 345 s.
12. Andreiko O., Savchenko R., Vasilenko L., Khizhna O., Savchenko Y. (2019) Creative Cooperation of Subjects of the Educational Process in the Context of Musical Activity // Journal of History Culture and Art Research, 8(1), 93-99, doi: <http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i1.1969> (ISSN: 2147-0626), Vol.8, № 1, March.

ВАН СЯОЧЕНЬ. Эстетические ценностные ориентации в контексте формирования гуманистической художественно-мировоззренческой позиции будущих учителей музыки.

В статье рассматриваются проблемы художественного образования студентов педагогических университетов, формирования их ценностных ориентаций, предлагаются пути их решения. Подчеркивается, что важной задачей педагогической науки является разработка системы художественно-педагогической подготовки будущих учителей музыки.

Ключевые слова: ценностные ориентации, эстетические ценности, профессиональная подготовка, гуманистическая художественно-мировоззренческая позиция, музыкальное обучение.

VAN SYAOCHEN. The aesthetic valued orientations are in the context of forming of humanistic world artistically-view position of future music masters.

This article deals with the problem of the art and pedagogical training of the students who are studying at the Pedagogical University and proposes new ways of their solution. Thesis determined content of contemporary definition of personal human artistic paradigm which include: application of human being as paramount value, main keeper of value system and conception of well-being – overall measure, human individualism, which keep intellectual, economical, moral autonomy, sociocultural sovereignty; necessity in positive autonomy, sociability, ability to live in multicultural society; accept human standards of morality, its specification and content (kindness, appreciation, charity, empathy, tolerance) and cultivating of humanity as significant personal characteristic; global consciousness, consideration of human rights, regardless of racial, religious, national and social membership; self-organisation, self-realisation, dedication as method of expressing self "I" in multicultural society; human relations which allows to keep human worth, to realize self-artistic and creative potential, without limitation interests of other people, forming aptitude to exist in multicultural society, which is presented in system of human and cultural values where each member in dialogue communication keeps and confirm cultural identity and express readiness to interchange culture, values, significances,

creativity.

It is important today that the main task of the pedagogical science is to make system of the art and pedagogical training of future teacher of music.

Keywords: *the art and pedagogical education, the professional ability, the artistic and pedagogical training, the forming human artistic paradigm, music education.*

УДК 378.147: 004.9

Гафіяк А. М.

ПРОФЕСІОГРАМА ФАХІВЦЯ З ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Професіограмою називають вичерпний опис особливостей певної професії, розкриваючи зміст професійної праці та вимоги, які професія ставить до особистості. Для оцінки професії виберемо критерії, які дозволяють їй виконувати свій аналіз: зміст роботи; особисті якості, інтереси та схильності; сфера професійних знань; якості, що забезпечують успішність професійної діяльності (професійно важливі якості); якості, що перешкоджають ефективності професійної діяльності.

Серед затребуваних професій серед роботодавців такі: програміст; Веб-дизайнер; системний адміністратор; комп'ютерний технік; оператор комп'ютерних наборів тощо. Для попереднього аналізу професії було проведено ретельний аналіз змісту роботи майбутніх фахівців інформаційно-комунікаційних технологій.

Професійна культура майбутнього фахівця інформаційно-комунікаційних технологій – це цілісна система якостей студента, яка поєднується з його професійними знаннями, вміннями, навичками та творчими здібностями. Він враховує особистісний розвиток і відображає рівень готовності до професійних обов'язків. Професія ІТ-професіонала розроблена на основі критеріїв акредитації програм обчислювальної техніки на 2018–2019 роки.

Була розроблена авторська професіограма майбутнього спеціаліста з інформаційно-комунікаційних технологій, при її побудові проведено аналіз освітньо-професійної програми “Інформаційні технології”, а також інших документів, де відображено придатність випускників до працевлаштування. Професійна програма майбутнього ІТ-професіонала відображає навички, компетентності та компетенції фахівця, яких слід досягти у процесі отримання вищої освіти. Все це дає чітке уявлення про те, яким повинен бути фахівець у цій галузі, і відповідно розробляє зміст, форми, методи та визначає найбільш оптимальні шляхи його професійної підготовки.

Ключові слова: *інформаційні технології, професіограма, інноваційні методи навчання, педагогічні інновації, прикладне програмне забезпечення.*

Сьогодні, до професійної освіти висуваються додаткові вимоги щодо підготовки фахівців до майбутньої діяльності, а саме розв'язку нестандартних завдань в умовах інформатизації освітніх процесів. У зв'язку з цим, проблеми проблема розробки професіограми майбутнього фахівця з інформаційно-комунікаційних технологій та її аналіз є безумовно актуальною. Саме тому, внаслідок постійних вимог роботодавців до спеціалістів у ІТ-галузі виникає потреба підготовки здобувачів до майбутньої професійної діяльності.